

UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
W SPRAWIE ZNIESIENIA FORMY OCHRONY PRZYRODY
DLA DRZEWA – POMNIKA PRZYRODY
NA TERENIE GMINY CIESZYN

Zgodnie z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity: Dz. U. z 2026 r., poz. 13 z późn. zm.) pomnikami przyrody są pojedyncze twory (lub ich skupiska) przyrody żywej i nieożywionej o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. W myśl art. 44 ust. 1 i ust. 3 ustawy o ochronie przyrody zarówno ustanowienie pomnika przyrody, jak i zniesienie tej formy ochrony przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy, przy czym projekt uchwały wymaga uzgodnienia – zgodnie z art. 44 ust. 3a ustawy – z właściwym regionalnym dyrektorem ochrony środowiska. Z zapisów art. 44 ust. 4 przytoczonej powyżej ustawy wynika, że zniesienie tej formy ochrony przyrody może nastąpić w razie utraty wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które ustanowiono formę ochrony przyrody, lub w razie konieczności realizacji inwestycji celu publicznego w przypadku braku rozwiązań alternatywnych bądź zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego. Natomiast w art. 40 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody wskazano, że na terenach niezabudowanych, jeżeli nie stanowi to zagrożenia dla ludzi lub mienia, drzewa stanowiące pomniki przyrody podlegają ochronie aż do ich samoistnego, całkowitego rozpadu.

Na terenie Cieszyna znajduje się 47 pomników przyrody ustanowionych w latach 1954-2023, a ochroną objętych jest łącznie 96 drzew (stan na dzień 27 maja 2026 r.). Jednym z pomnikowych drzew zarejestrowanych w gminnym rejestrze pomników przyrody (pod numerem 36) jest dąb szypułkowy *Quercus robur* o obwodzie pnia 333 cm, rosnący w zadrzewieniu na nieruchomości położonej przy ul. Przepilińskiego 160 w Cieszynie, na działce nr 5/16 obr. 5, będącej własnością osoby fizycznej (współrzędne geograficzne drzewa: N 49°46'09.7" E 18°39'10.6"). Przedmiotowe drzewo zostało ustanowione pomnikiem przyrody uchwałą Nr LVII/554/02 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 5 września 2002 r. w sprawie wprowadzenia ochrony w drodze uznania za pomnik przyrody (Dz. U. Woj. Śląskiego z 2002 r. Nr 66, poz. 2394).

W dniu 29 kwietnia 2026 r. stwierdzono, że drzewo objęte ochroną wyłamało się u podstawy pnia i uległo wywrotowi. W ocenie służb miejskich – z uwagi m.in. na lokalizację na terenie będącym własnością osoby fizycznej – brak racjonalnego uzasadnienia do dalszego zachowania pozostałości pomnikowego drzewa do ich samoistnego rozkładu, spełnione zostały natomiast przesłanki do zniesienia formy ochrony przyrody na podstawie art. 44 ust. 3 i ust. 4 ustawy o ochronie przyrody z uwagi na utratę wartości przyrodniczych i krajobrazowych, ze względu na które formę tę ustanowiono.

Projekt przedłożonej uchwały został pozytywnie uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach postanowieniem znak WPN.623.23.2026.KB z dnia 22 maja 2026 r.

Załącznik do

uzasadnienia projektu uchwały Rady Miejskiej Cieszyna w sprawie zniesienia formy ochrony przyrody dla drzewa pomnika przyrody na terenie Gminy Cieszyn – dokumentacja fotograficzna.

Dąb szypułkowy – pomnik przyrody, Cieszyn, ul. Przepilińskiego; wywrot od strony północnej (stan na dzień 29 kwietnia 2026 r.).

Dąb szypułkowy – pomnik przyrody, Cieszyn, ul. Przepilińskiego; wywrot od strony zachodniej (stan na dzień 29 kwietnia 2026 r.).

Dąb szypułkowy – pomnik przyrody, Cieszyn, ul. Przepilińskiego; wywrot od strony południowej (stan na dzień 29 kwietnia 2026 r.).

Dąb szypułkowy – pomnik przyrody, Cieszyn, ul. Przepilińskiego; wywrot od strony południowo-wschodniej (stan na dzień 29 kwietnia 2026 r.).